

PERTSONA

Gaitasun juridikoa
duen enteak

PERTSONA
FISIKOAK

PERTSONA
JURIDIKOA

Pertsona izateko
betebeharrak

Naturalak

Eratorriak

Emakumearen
klaustrotik
aske izan

Bizirik
jaio

Gizaki
itxura izan

*Status
libertatis*

*Status
civitatis*

*Status
familiae*

*Universitates
personarum*

*Universitates
rerum*

Estatua

Fundazioak

Hiriak

*Hereditas
iacens*

Kolegioak

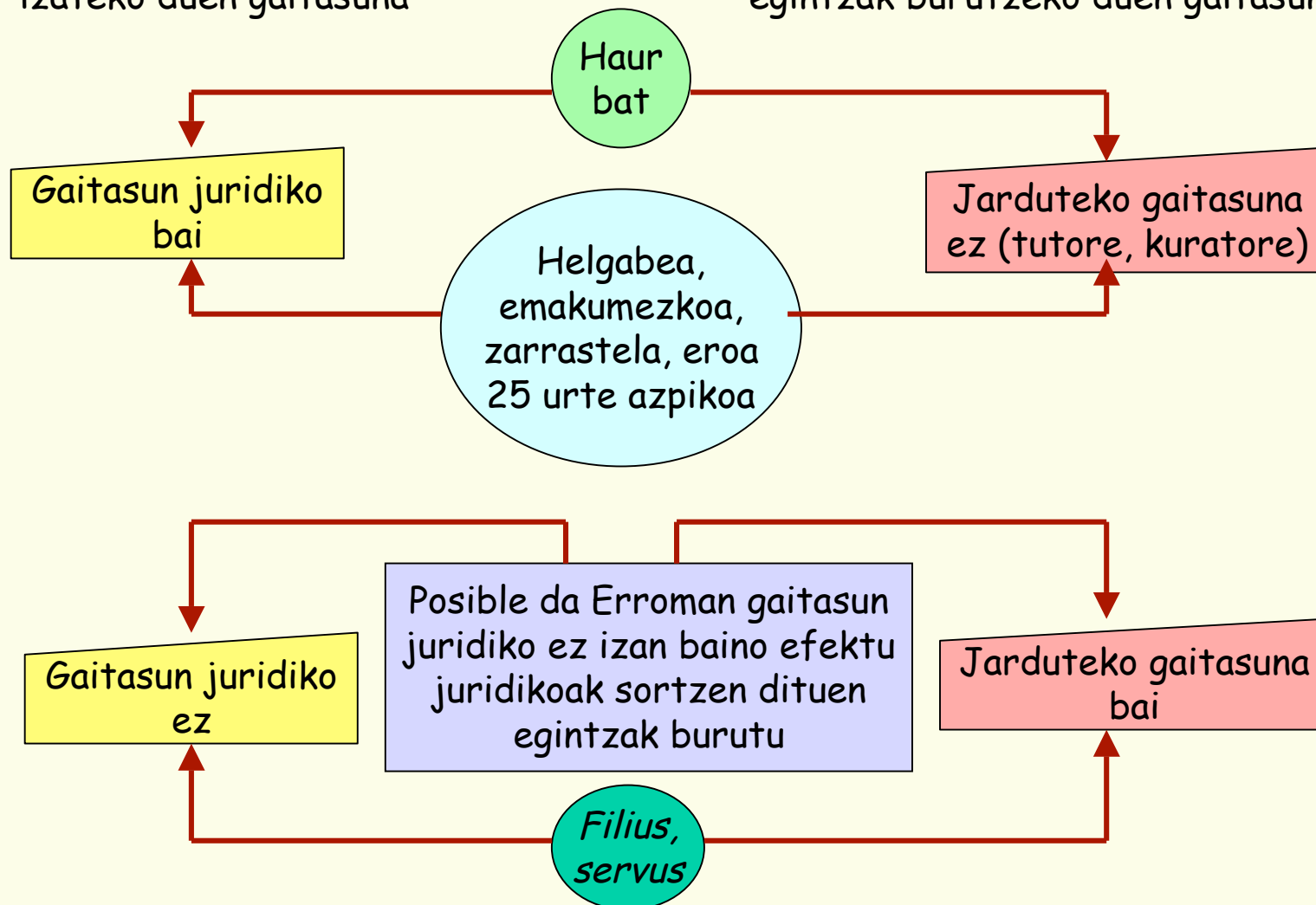
GAITASUN JURIDIKOA ETA JARDUTEKO GAITASUNA

GAITASUN JURIDIKOA

Batek harreman juridikoen titularra izateko duen gaitasuna

JARDUTEKO GAITASUNA

Batek efektu juridikoak sortzen dituen egintzak burutzeko duen gaitasuna

STATUS LIBERTATIS

Servus

Omnes homines aut liberi sunt aut servi (Gayo, I. 1,3,9)
(Gizon guztiak edo libre dira edo esklabu)

Ingenus

Esklabu izatearen arrazoiak Esklabutzatik ateratzeko bideak Esklabuaren jarduteko gaitasuna

» Jaiotza.
» Gerra.
» *Trans Tiberim salmenta*.
» Esklabutza kondena.
» Hiritarraren esklabutza.
» Beste baten esklabuarekin eta jabearen kontra sexu harremanak dituen emakumezko hiritarraren esklabutza (*SC Claudianum*).
» *Ingratitudo*.

Manumissio solemneak (hiritartasuna):

» *Manumissio vindicta*.
» *Manumissio censu*.
» *Manumissio testamento*.
» *Manumissio in ecclesia*.

Manumissio ez solemneak (latinitatea):

» *Manumissio inter amicos*.
» *Manumissio per mensam*:
» *Manumissio per epistulam*:
Manumissioaren murriztapenak:
» Augustoren legegintza (*L. Fufia Caninia* eta *L. Aelia Sentia*)

» Esklabua ez da pertsona.
» Ez da eskubide subjektua baizik eskubide objektua.
» Ezin du negozio juridikorik burutu, ezkondu, seme-alaba lejitimoak izan, testamentua egin, etab...
» *Dominus*-aren *potestas*-pean dago (*ius vitae necis*).
» Eskubideak: *votum*, *collegia*, *sepulcrum*, *peculium*, jabearen bitartekaria: *actiones adiecticiae qualitatis*.

Hiritartasuna,
latinitatea

Manumissioaren
efektuak

Patronatoa

Civis
(hiritarra)

Latinus

Peregrinus
(atzerritarra)

Hiritartasunaren eskurapena

- » Jaiotzez.
- » Manumisioz.
- » Legez.
- » Estatuaren onarpenez.

- » *Latini veteres*
(*ius sufragii, commercii, connubii*)
- » *Latini coloniarii*
(*ius commercii*)
- » *Latini iuniani* (*Lex Iunia Norbana*)

- » *Barbari.*
- » *Peregrini.*
- » *Peregrini dediticii.*

Hiritartasunaren eskuduntzak

- » *ius honorum*
- » *ius suffragii*
- » *ius connubii*
- » *ius commercii*
- » *ius actionis*

STATUS FAMILIAE

